

Landbo Limfjord

Kvalifikation af vejledning for natur-, miljø- og landskabsplaner

(Formålet er at perspektivere Landbo Limfjords arbejde med arbejdet med en NML-plan – hvad virker og hvad virker ikke?)

Baggrund

Kort forklaring af Landbo Limfjords projekt: "Alternativ arealanvendelse på marginal jorde"

- Hvad var baggrunden for projektet? Styrkelse af kompetencer og samarbejde vedrørende miljøregulering af marginal jord. En helhedsrådgivning inden for natur og miljørådgivning indenfor Landbo Limfjord. Synliggørelse af Landbo Limfjord overfor eksterne samarbejdspartnere bl.a. kunder og kommuner. Afdække barrierer og motivationsfaktorer i forbindelse med natur og miljøregulering.
- Kan I og landmændene se fordelene? Ja, vi kan se fordelene. Men er det noget som landmændene vil købe og betale for – det kommer meget an på den enkeltes situation og viden omkring området.
- Er der interesse for en sådan plan? Hvem henvender sig? I første omgang har vi på Landbo Limfjord set dette som en mulighed for at forbedre vores tværfaglige samarbejde og for at få en større viden omkring muligheder på marginale jorde. Vi tror på at det bliver meget mere aktuelt med den nye N-regulering og der igennem de nye muligheder bliver en efterspørgsel omkring hvad kan man bruge disse marginale arealer til! Ellers er det typisk landmænd som er interesseret i at prøve noget nyt eller har et konkret problem med disse arealer.
- Hvad består projektet/konceptet af? Hvem har I afprøvet konceptet på? Projektet består af en gennemgang af de udpegninger som er på bedriftens marginale jorde og til dels også hvis der er konkrete udpegninger på resten af arealerne som kan give anledning til påtale. En dialog med lodsejeren omkring hvad de selv har forstillet sig på arealerne og hvilke interesser og muligheder de selv ser udmønter sig i anbefalinger omkring konkrete tiltage eller ændringer i driften. Vi har afprøvet konceptet på to bedrifter.

Perspektivering ift. NML-vejledningen

Kan I se, at nogle af de behov og den efterspørgsel I har oplevet, kunne imødekommes vha. en NML-plan?

På nogle store bedrifter kan en NML-plan være aktuelt, men light versionerne er nok lettere at sælge.....

Kan I se et øget behov for at arbejde med kombinerede indsatser? Ja, især med den nye N-regulering. Men vi ved jo desværre ikke så meget om hvordan det kommer til at fungere i praksis.

Tværfagligt rådgivningsprodukt – projektteam

Hvordan og hvem sætter holdet? Det gør vi selv – landmanden skal selvfølgelig være tryk men det er ikke nødvendigvis deres egen konsulent som skal deltage. På Landbo Limfjord vil det sandsynligvis være nogle enkelte som vil komme til at arbejde mere med dette end andre.

Hvordan sikrer I at de rette kompetencer er til stede? Ved at involvere en planteavlskonsulent og en miljøkonsulent og andre hvis behovet er der.

Har I haft medarbejdere med forskellig faglighed ind over projektet? Ja, men vi er et lille hold. Bestående af to planteavlskonsulenter uddannet agronomer med mange års erfaring og forskellige arbejdspecialer som bl.a.. naturpleje, økologi, vildtpleje, energiafgrøder og to miljøkonsulenter uddannet arealforvalter og biolog også med forskellige arbejdspecialer som bl.a.. arealforvaltning, vand og naturplanlægning, indsatsplanlægning mht. grundvand og vildtpleje.. Hvordan har det virket? Det har virket godt fordi man får lidt mere med når der er flere kompetencer med.

Kunne I have brugt andre kompetencer? Vi mangler i forhold til nogle konkrete anbefalinger at se på økonomien i dem og vi har ikke som VFL set på de landskabelige og planmæssige forhold på de enkelte bedrifter da vi har fokuseret på marginal jorde.

Har det ført nogle nye procedurer/arbejdsgange med sig i Landbo Limfjord? Projektet er stadig ikke afsluttet men umiddelbart er der blevet en større viden omkring hinandens kompetencer og viden på området. Et af målene med projektet er et bedre tværfagligt samarbejde så det skulle gerne ske.

Metoden Den er stadig ikke finpudset så nedenfor er ønsker og ideer til den endelige metode

Registrering og vurdering

- Hvordan og hvor meget forbereder I jer til mødet med landmanden? Planteavlskonsulenten udpeger marginal jordene og miljøkonsulenter ser på udpegningerne ca. 1-2 timer hver
- Hvilket fokus har I, når I møder landmanden – ser I også på hans/hendes visioner for bedriften? Ja, vi er meget interesseret i hans/hendes ønsker og visioner. Dette hænger meget sammen med at landmændene ønsker at der skal komme nogle konkrete anbefalinger ud af snakken så bliver vi nød til at spørge ind til om det er en mulighed eller ej!
- Tager I ud og registrer arealerne? Og hvem gør det? Gør I det som et tværfagligt team? Kunne I forestille jer at den ekstra omkostning som det er have et tværfagligt hold ude at registrere tjener sig ind igen for landmanden i forbindelse med løsninger? Vi har desværre ikke i forbindelse med de to bedrifter i projektet ikke været sammen ude på arealerne (da planteavlskonsulenterne havde kendskab til dem) men har bestemt at det skal vi fremadrettet for at få en bedre fornemmelse for arealerne og så tage snakken med landmanden derude i samme omgang. Ja, vi tror helt sikkert på at kombinationen af at besøgte arealerne sammen som et hold og sammen tage snakken med landmanden på stedet vil give større muligheder for bedre løsninger.

Koncept og plan

- Hvordan formidler I jeres løsninger/tiltag til landmanden? Vi har lavet en oversigt til landmanden med udpegninger og løsningsforslag. Vi har lavet et katalog/vejviser som beskriver udpegninger og de forskellige tiltag og en særskilt, men kort gennemgang, konkret til den enkelte kunde. Ideen har været at landmanden udover sin egne konkrete arealer og dertil løsninger, baseret på hans ønsker, og så skulle mulighed for at se samtlige beskrivelser og løsningsforslag i et samlet katalog.
- Hvordan prioriterer I mellem løsningerne? Vi har ikke kommet med prioriteringer, da det afhænger af den enkeltes valg.

Implementering og plejeplan

- I projektet har I udarbejdet pleje- og implementeringsplaner for de enkelte tiltag? Nej, det har vi ikke gjort. Problemstillingen med dette er at det er ret omkostningstungt. Ideen med projektet har også været at se på motivationsfaktorer og barrierer og det er vi stadig i gang med at evaluere på.
- Hvordan har I gjort?
- Hvilke forhold mener I man bør overveje i forbindelse med pleje- og implementeringsplaner? Det handler jo næsten altid om omkostninger – vil det blive til noget – skal man arbejde videre med det eller ej? Det er ærgerligt at have lavet implementeringsplaner hvis det alligevel ikke bliver til noget... Der er det vigtigt at regne økonomien med i det.

Perspektivering ift. NML-vejledningen

Har I arbejdet på nogenlunde samme vis? Ja, vi har se på marginal jordene og tjekket udpegninger som kan have betydning for den fremtidige drift og overvejet hvad der sker hvis der ikke sker noget på arealet. Hvilke metoder/redskaber brugte I? GIS og miljøportal, vandplaner, lovgivning i forhold til udpegninger og vurderinger i forhold til tilskud og andre regler derunder. Planteavlskonsulenterne brugte deres lokalkendskab i forhold til det landskabelige og vi har da også tænkt fremadrettet skal vi bruge fotos fra de konkrete områder.

Synes I det giver mening at have en fysisk plan som opsummerer den række af tiltag som foreslås? Ja, det er det som er produktet af processen.

Giver det mening at visualisere nogle af tiltagene? Ja, hvis de er konkrete nok!

Hvad kan I se af fordele og ulemper ved metoden – specificer gerne de enkelte dele af metoden? Vi har ikke set på det overordnet i forhold kommuneplanerne og de udpegninger som er i nærområdet men koncentreret os om de konkrete arealer

Proces

Projektets omfang – hvordan har I afgrænset opgaven? Hvad giver mening for jer og for landmanden – hvad vil landmanden betale for? I forbindelse med vores projekt har vi kort snakket pris og tænker omkring 15-20,000kr må produktet koste, med mindre det jo er noget helt konkret landmanden vil have- det er hele tiden en vurdering af hvad er det han efterspørger. Fordi konkrete tiltag tage bare længere tid at lave og det giver heller ikke mening at lave noget konkret hvis han ikke kan se sig selv udføre det eller kan få det finansieret.

Teamets størrelse, antal interne og eksterne møder samt besigtigelser – hvor mange kan deltage og kan man uddelegere arbejdet uden viden går tabt? Det er væsentligt, for at få et godt produkt, at teamets størrelse er afgrænset og dem som er involveret kan se meningen med det. Hvis der er for mange kan tidsfaktoren blive et problem og selvom der også er plusser – mere viden og kompetencer, er det vigtigt at der er en følelse af ejerskab til det endelige produkt. Her har vi også tænkt i arbejdsprocesser som f.eks. fælles arbejdsdage, hvor alle i teamet sidder og arbejder på samme tid evt. sammen. For at korte tidsfaktoren ned til rimelig tid.

Perspektivering ift. NML-vejledningen

Planens omfang – flere niveauer – 1) screenings- og analysedel, 2) koncept- og plandel, 3) implementerings- og plejedel. Kan man korte projektets omfang ned? Ja. Det er ok at dele planen op i flere dele eller bare have dem som alternativer. Men det er vigtigt at man fra starten af ikke bare tilbyder light versionen da det jo så ofte er det der vælges. Det skal helst ses i en helhed og kunne sælge sig selv som en helhed. Vi har oplevet at landmændene gerne vil have konkrete forslag som jo tit er det som tager tid at udarbejde men igen må det helst ikke koste ret meget.

Hvad må planen enkelte faser koste? (Og hvor lang tid må delene tage at lave?) puha, det er svært at komme med forslag – vi skal i vores virksomhed have det til at gå op med tidsforbrug og pris, da vi jo ikke skal tabe penge på produktet. Vi har som ovenfor nævnt tænkt ca. 10-20.000 kr.

Gode råd – kvalificering

Kan I se et øget behov for at arbejde med kombinerede indsatser? Ja, i forhold til ændret N-regulering og andre miljøtiltag skal landmanden være mere på forkant, men også i forhold til lokalsamfundet er det en god ide at se på de kombinerede indsatser.

Kan I se et øget behov for at vide mere omkring offentlige udpegninger og visioner på flere områder – fx ift. kommuneplanen? Ja, hvis der i fremtiden kommer en mere involveret proces i forbindelse med kommuneplanen er det jo vigtigt for landmanden at vide hvor han står og hvordan han kan agere i forhold til denne. Det kunne også være et samarbejde med kommunerne hvis de vil/kan bruge det til noget konkret og har interesse i at det bliver lavet.

Hvad tror I der skal til for at udbrede et sådant produkt – jeres kontra NML-planen?

Kan I forestille jer, at landmanden kan imødekomme evt. udfordringer eller udnytte muligheder i forbindelse med NaturplanDK, målrettet regulering, klimaplanlægning, særlige værdifulde landskabsområder mv. med en sådan plan? Ja, men der skal gerne være andet i det for landmanden end at være imødekommende. Et

incetement til en større indtjening (eller blot image for de store landmænd) vil være det som sælger planen. Et samarbejde med kommunen hvor man får noget retur end blot goodwill kunne være rigtig godt.

Hvordan tror I landmanden vil bruge jeres produkt og en NML-plan? I forhold til vores produkt vil han gerne skulle få en bedre/sikre indtjening eller anvendelse af de marginale jorde end hvis han fortsatte hidtidige drift. Vi kan også se denne slags produkt anvendt i forbindelse med andre konkrete problematikker som f.eks. grundvand, problematikker i forbindelse med miljøgodkendelser og vand og naturplanlægning. Med en NML-plan vil han jo kunne bruge de konkrete tiltage omkring beplantning og etablering af diverse tiltag samt som et image løft til lokalsamfundet. Men sidst nævnte er ikke altid hverken tiltrængt eller nødvendig.

Vil I kunne udarbejde en NML-plan? Umiddelbart vil vi kunne udarbejde dele af en NML-plan Og hvordan vil I gøre det? Ville I hyre en ekstern konsulent ind, hvis der var behov for det? Ja, vi ville hyre en ekstern konsulent ind hvis der er behov for det og vi er også åbne overfor samarbejder på tværs af organisationer. Kan I overbevise landmanden om det? Hvis der er behov for produktet og Landmanden kan se det gavnlige vil han ikke skulle overbevises. Umiddelbart er det jo ikke altid landmanden som sætter holdet – hvis han er interesseret i produktet, vil han jo også gerne have det bedste!

Andre kommentarer?

Baggrundslitteratur:

Vejledning til natur-, miljø- og landskabsplaner

Natur-, miljø- og landskabsplan for Kysinggård, Norsminde

Link/Henvisning til Landbo Limfjords projekt – er I interesseret i det?

Ja, men vi har desværre ikke noget helt klart endnu!